

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

วรรณคดีลำนำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

* กระทรวงศึกษาธิการ *

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

ชุด ภาษาเพื่อชีวิต

วรรณคดีลำนำ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์และโทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๕๓๔๓

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

ISBN 978-616-461-349-2

พิมพ์ครั้งที่สิบเจ็ด

พ.ศ. ๒๕๖๕

จำนวน ๓๓๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย องค์การค้ำของ สกสค.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

โทรศัพท์และโทรสาร ๐ ๒๕๑๔ ๔๐๓๓ ต่อ ๓๑๘

www.suksapan.or.th

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นหนังสือที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้น สำหรับนักเรียนใช้ในการเรียนรู้ และครูผู้สอนใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย กลุ่มวรรณคดี และวรรณกรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖ ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานนท์ เป็น ประธานกรรมการ และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูภาษาไทยจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๔ ภูมิภาค ในด้านการนำไปใช้ ดังรายนามท้ายหนังสือนี้

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีเนื้อหามุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาวรรณคดีที่กำหนดไว้ในประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๑ และต้องจับบทประพันธ์ที่ไพเราะอย่างเห็นคุณค่า รู้จักใช้กระบวนการคิดนำไปสู่ความเข้าใจ ในการอ่านและเกิดความซาบซึ้งในวรรณคดีและวรรณกรรม วัฒนธรรมทางภาษา ความเป็นไทย ความเป็นคนดีของสังคมไทยและสังคมโลก รวมทั้งรู้จักนำความรู้ ความคิด ความซาบซึ้งจาก การศึกษาวรรณคดีไปช่วยกล่อมเกลาพัฒนาอารมณ์และจิตใจของนักเรียนในการดำเนินชีวิต ต่อไป การนำเสนอเนื้อหาได้เรียบเรียงเนื้อหาขึ้นใหม่ให้น่าสนใจ โดยเชื่อมโยงกับวรรณคดี และวรรณกรรมที่กำหนด เพื่อให้ นักเรียนอ่านอย่างมีความสุขและเพลิดเพลิน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักการและบรรลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หากมีข้อเสนอแนะใดๆ กรุณาแจ้งสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ณ โอกาสนี้

(นายอัมพร พิณะสา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

คำแนะนำสำหรับครูภาษาไทย

การวางแผนจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ครูจำเป็นต้อง

๑. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรฉบับปัจจุบัน เพื่อเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสิ่งอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่นักเรียน
๒. ศึกษาหนังสือเรียน ภาษาพาที หนังสือเรียน **วรรณคดีลำนํ้า** และแบบฝึกหัด **ทักษะภาษา** ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทุกเล่ม ทุกบทย่างละเอียด ซึ่งใช้เป็นสื่อหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย แล้วจัดหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ได้จัดทำคู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางไว้ให้แล้ว
๓. ศึกษาพื้นฐานความรู้ความสามารถภาษาไทย และอื่นๆ ของนักเรียน ซึ่งอาจใช้วิธีทดสอบ สัมภาษณ์ ฯลฯ และก่อนเริ่มบทเรียนควรเตรียมความพร้อมอย่างน้อย ๑-๒ สัปดาห์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสือเรียน **วรรณคดีลำนํ้า** ครูจำเป็นต้อง

๑. เข้าใจแนวการนำเสนอเนื้อหาแต่ละบทของหนังสือเรียน **วรรณคดีลำนํ้า** ซึ่งประกอบด้วย
เนื้อหาส่วนนำวรรณคดี : นำเสนอในลักษณะสร้างเรื่องขึ้นใหม่ เพื่อเป็นเครื่องมือหรือสื่อในการนำเสนอวรรณคดี น้อมนำให้นักเรียนสนุกที่จะอ่าน พร้อมๆ กับชื่นชมและรื่นรมย์กับวรรณคดีโดยไม่รู้ตัว สร้างความรู้สึกว่าวรรณคดีมิใช่งานเขียนที่อ่านยากหรือพ้นสมัย นักเรียนสามารถเข้าถึงความคิดของผู้แต่งและนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้
เนื้อหาวรรณคดี : ได้คัดเลือกวรรณคดีและวรรณกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งกำหนดให้เรียนและเสนอให้เลือกเรียน รวมทั้งบทอาขยาน ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ **ครูควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับเนื้อหาส่วนนี้** ให้นักเรียนอ่านและคิดอย่างสนุก สนทนาร่วมกัน ทำกิจกรรมที่น่าสนใจ และพิจารณานำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตามควรแก่วัย รวมทั้งขยายความสนใจในการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องอื่นๆ ต่อไปด้วย

๒. คำนึงถึงและส่งเสริมความสามารถในการอ่านของนักเรียนก่อนที่จะให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนแต่ละบท เช่น ครูอ่านให้นักเรียนฟังด้วยลีลาเป็นธรรมชาติน่าสนใจ ให้นักเรียนอ่านตามเป็นกลุ่มใหญ่และอ่านเป็นกลุ่มเล็ก ครูชวนนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมท้ายบทเรียน ฯลฯ เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนอ่านและเข้าใจบทเรียนได้โดยไม่ยาก **หากให้นักเรียนอ่านบทเรียนทันที โดยมิได้เตรียมความพร้อมจะเกิดอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรมไทยต่อไป**
๓. เข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรมแต่ละบทของหนังสือเรียน ซึ่งมุ่งขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากที่ได้ศึกษาวรรณคดี ชวนให้ฟัง พูด ดู อ่าน เขียน คิดและทำกิจกรรมที่สนุกสนานในเรื่องราวที่ใกล้ตัว โดยบูรณาการทักษะและสาระการเรียนรู้อื่นๆ เน้นให้รู้จักคำในภาษาไทย คำคล้องจอง คำที่ประณีตสละสลวย คำที่ให้ความรู้สึกนึกคิดต่างๆ มากขึ้น ครูควรคำนึงในการจัดกิจกรรมดังนี้
 - ควรให้นักเรียนฝึกทำกิจกรรมทุกข้อและฝึกร้องเพลงจากซีดีที่จัดทำไว้ให้ เพื่อความสนุกและรื่นรมย์ใจในการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างไรก็ตาม อาจสร้างสรรค์กิจกรรมเพิ่มเติมให้หลากหลายยิ่งขึ้น ตลอดจนปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เช่น ครูและนักเรียนร่วมกันใส่ทำนองใหม่ให้กับบทเพลงและบทอ่านต่างๆ
 - ควรส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เช่น ชุด นิทานชาดก ชุด นิทานอีสป ชุด อมตนิทาน ลูกสัตว์ ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสอ่านอย่างทั่วถึงทุกเล่ม เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านด้วย
 - ควรจัดทำหรือจัดหาหนังสือส่งเสริมการอ่าน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม ที่น่าสนใจ เพื่อช่วยเสริมและบูรณาการการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น และเรื่องอื่นๆ
 - ควรส่งเสริมให้นักเรียนให้สามารถเขียนข้อความ หรือเรื่องอย่างง่ายๆ ของตนเองได้ หากนักเรียนเขียนได้ตามวัตถุประสงค์ และเพิ่มพูนความสามารถมากขึ้นจะทำให้รักการเรียนภาษาไทยอย่างยั่งยืน

๔. เข้าใจความพร้อมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน เช่น
- จัดกิจกรรมบางกิจกรรมในชั้นเรียนแตกต่างกันตามความสามารถ
 - ศึกษาสาเหตุของปัญหาที่นักเรียนบางคนยังไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ หรือเรียนได้ช้า
 - ให้ความรัก ความเมตตา เสียสละเวลาแนะนำ ช่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า ให้พัฒนาอย่างเต็มความสามารถ
 - ไม่ควรให้เด็กที่มีปัญหาเรียนช้าและปัญหาอื่นๆ เกิดความรู้สึกว่าตนมีปมด้อย ด้วยวาจาและการกระทำ ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ
 - ส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้มีความรู้ความสามารถทางภาษาสูงขึ้น เต็มตามศักยภาพ
 - จัดชั้นเรียนให้เหมาะสมเอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เช่น ที่นั่งเรียน ลือในห้องเรียน ต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอสอดคล้องกับการเรียนในช่วงเวลานั้น
๕. ศึกษาหาความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องที่สอน และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเรื่องราวหรือสิ่งที่น่าสนใจมาสนทนาเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน เช่น หนังสือ อุเทศภาษาไทย ชุด แนวการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม ชุด บรรทัดฐานภาษาไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ

คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของบุตรหลาน ซึ่งอยู่ในวัยเริ่มเรียน มีผลการศึกษาชี้ชัดว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ถ้าผู้ปกครองร่วมดูแลเอาใจใส่ด้วยความรักและความเข้าใจ เช่น ชักชวนให้ฝึกอ่านเขียนเพิ่มเติมที่บ้านอย่างเต็มใจมิได้บังคับ อ่านหนังสือร่วมกับบุตรหลานของตนอยู่เสมอ ทำความเข้าใจคำแนะนำสำหรับครูในการใช้หนังสือเรียนเล่มนี้ และเพิ่มเติมความสามารถแก่นักเรียนในการใช้ภาษา ความเข้าใจ วรรณคดีและวรรณกรรม รวมทั้งการคิดวิเคราะห์ที่นำไปใช้ในชีวิตได้ตามควรแก่กรณี

ผู้ปกครองควรสังเกตความสามารถของนักเรียน ให้ข้อมูลประสานสัมพันธ์กับครูผู้สอน เพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

สารบัญ

บทที่	เรื่อง	เพลง	หน้า
๑	เจ้าเนื้ออ่อน เอย	เพลงกล่อมเด็ก เจ้าเนื้อละมุน เจ้าเนื้ออ่อน	๑
๒	มา เล่น กัน ไหม	เพลงร้องเล่น กูก กูก ไก่ แม่ งู เอ๋ย	๑๐
๓	ของ เธอ ของ ฉัน	บทอาขยาน นี้ ของ ของ เธอ	๒๐
๔	ฝน ตก แดด ออก	บทอาขยาน ฝน ตก แดด ออก	๒๘
๕	เรา รัก เมืองไทย	บทอาขยาน รัก เมืองไทย	๓๘
๖	ตั้ง เอ๋ย ตั้ง ไช	บทอาขยาน ตั้ง ไช ล้ม ต้ม ไช กิน	๔๘
๗	แมว เอ๋ย แมว เหมียว	บทอาขยาน แมว เหมียว	๕๘
๘	กระต่าย กับ เต่า	นิทานอีสป กระต่าย กับ เต่า	๖๖

บทที่ ๑

เจ้าเนื้ออ่อน เอย

ฉัน รัก แม่
แม่ รัก ฉัน
ก่อน นอน ทุก วัน
แม่ ร้องเพลง ให้ ฟัง

เจ้าเนื้อละมุน

เจ้าเนื้อละมุน เอย
เก็บ ดอก พิกุล บาน เย็น
เก็บ มา ร้อย กรอง
ให้ แม่ทอง ข้ำ เล่น
เนื้อเย็น แม่ คน เดียว เอย

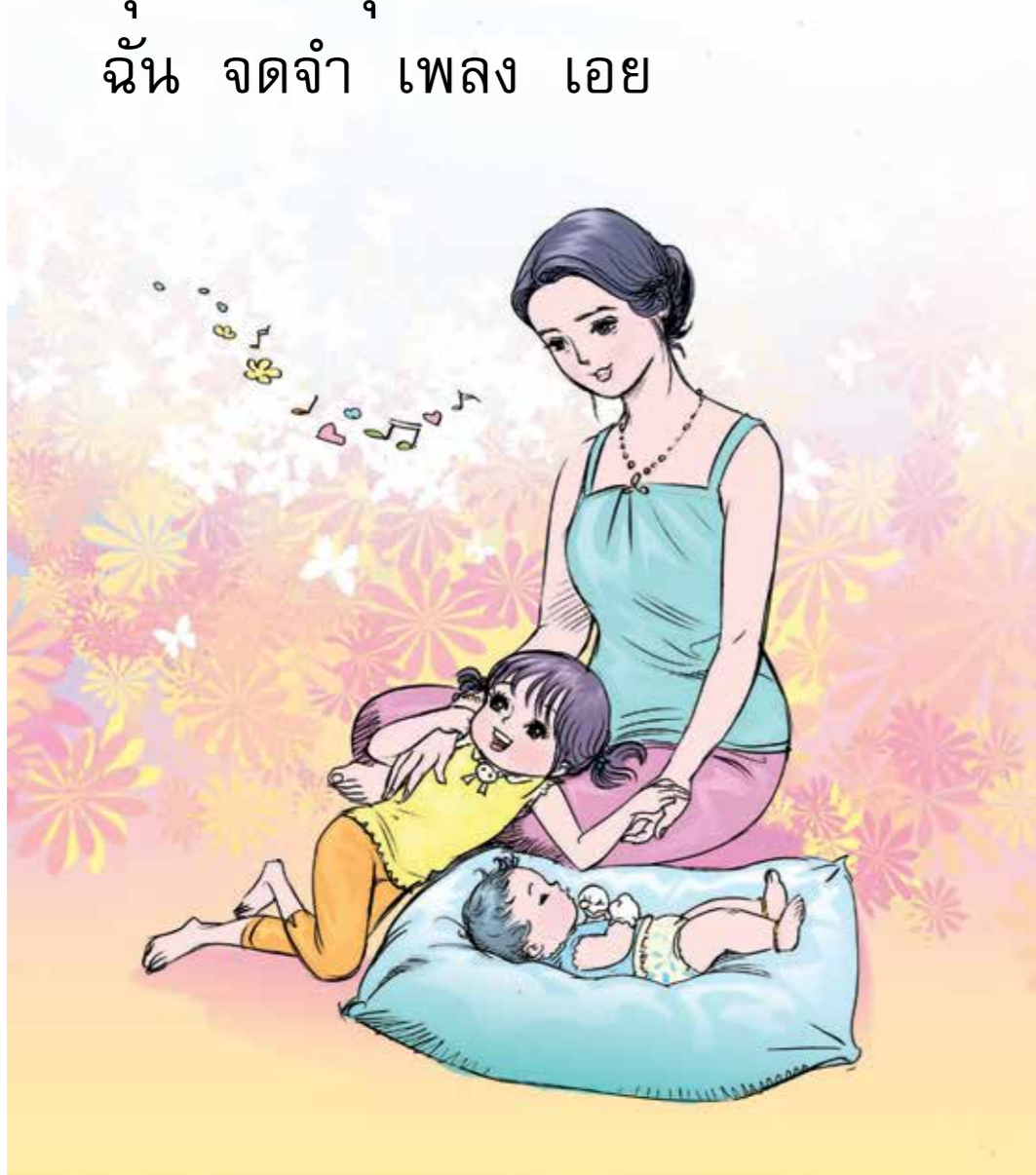
เจ้าเนื้ออ่อน

เจ้าเนื้ออ่อน เอย
อ่อน แม่ จะ กิน นม
แม่ อุ้ม เจ้า ออก ชม
กิน นม แล้ว นอน เปล เอย

เพลงกล่อมเด็ก

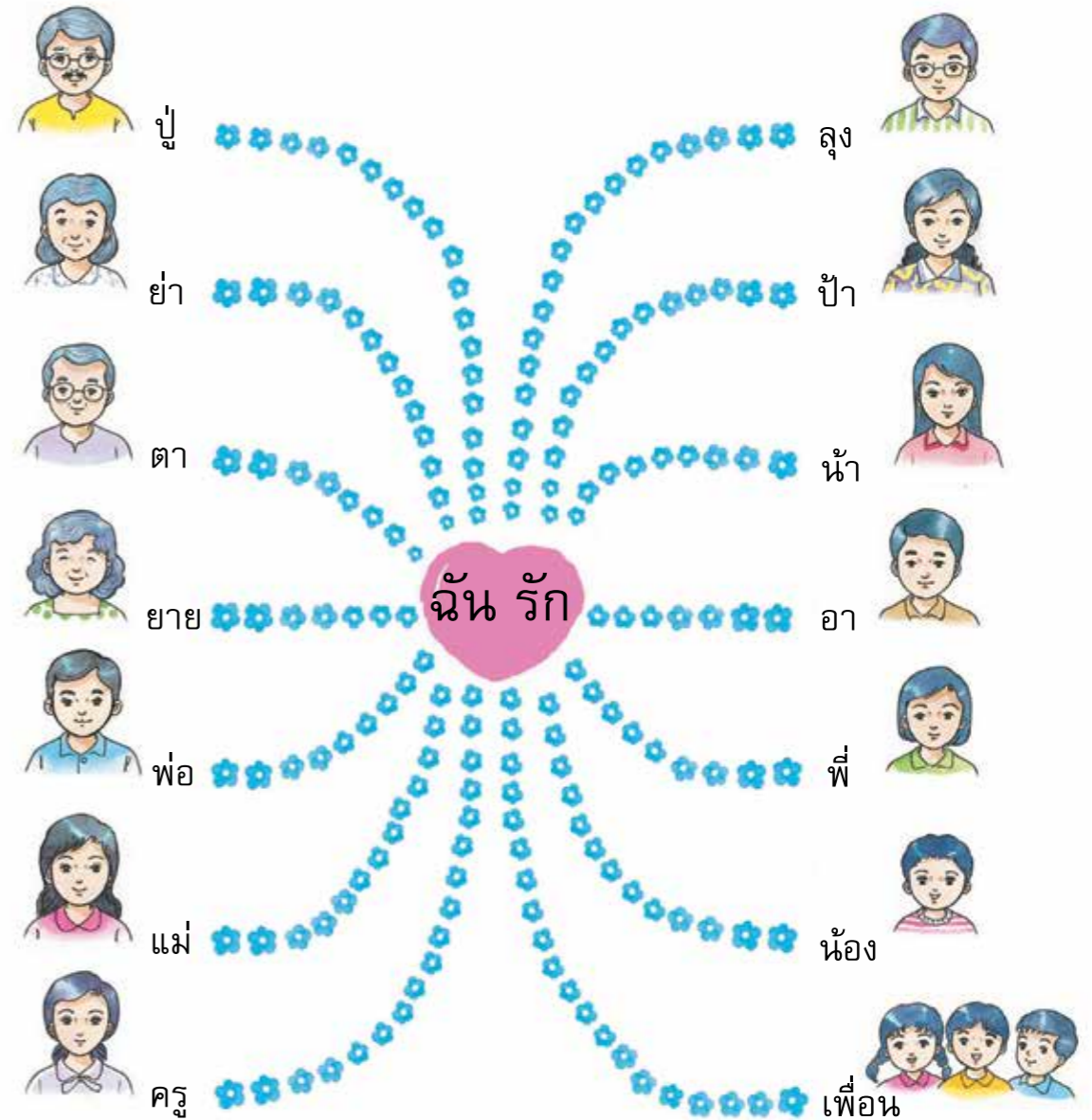

เพลง ของ แม่ จับใจ
ฉัน จำ ได้ ทุก คำ
ทุก คืบ ทุก ค่ำ
ฉัน จดจำ เพลง เออย

ชวน ร้อง เล่น เรียน อ่าน เขียน คิด

๑. บอก ให้ รู้ ว่า หนู รัก ใคร แล้ว ทำท่า หัวใจ ประกอบ

๒. เรา มา ลอง ส่งเสียง ร้อง ลอง ทำท่า

ลอง ร้องเพลง

ลอง ร้องไห้

ลอง ร้อง รำ

ลอง ร้อง ตะโกน

ลอง ร้อง เบา เบา

ลอง ร้อง กล่อม

๓. เด็กน้อย เนื้อละมุน
เจ้าเนื้ออ่อน แม่ อุ้มชู
เนื้ออ่อน อ่อน หน้าดู
แม่ รัก หนู เท่า ดวงใจ

ลอง จับ เนื้อ ของ หนู
แล้ว บอก ให้ รู้ ว่า เป็น อย่างไร
อ่อน อุ่น ละมุน หรือ ไม่
แล้ว ลอง เปลี่ยน ไป จับ สิ่ง อื่น ดู

หิน

สำลี

ใบไม้

น้ำแข็ง

๔. ดอกไม้ มี หลาย ชนิด
มา ช่วยกัน คิด บอก ชื่อ ดอกไม้

ดอกไม้ หอม ชื่น ใจ

รู้จัก ดอกไม้ อะไร อีก บ้าง
ช่วย กัน บอก มา

จำปี

บัว

มะลิ

กุหลาบ

๕. เรา มา เล่น เลี้ยง หน้อง กัน

พี่ อุ้ม หน้อง

พี่ ปลอบ หน้อง

พี่ ร้องเพลง กล่อม หน้อง

หน้อง นอน หลับ แล้ว

